

Қазақстан Республикасының
Президенті
ЖАРЛЫҚ

Президент
Республики Казахстан
У К А З
Республикалық баспасөзде
жариялануға тиіс

**Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін бұзушы әуе кемелеріне
қару мен жауынгерлік техниканы
қолдану қағидаларын бекіту туралы**

«Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы» 2010 жылғы 15 шілдедегі Қазақстан Республикасының Заңы 28-бабының 4-тармағына сәйкес **ҚАУЛЫ ЕТЕМІН:**

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін бұзушы әуе кемелеріне қару мен жауынгерлік техниканы қолдану қағидалары бекітілсін.

2. Осы Жарлық алғашқы ресми жарияланғанынан кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

**Қазақстан Республикасының
Президенті**

Н.Назарбаев

Астана, Ақорда, 2013 жылғы 25 шілде

№ 604

Қазақстан Республикасы
Президентінің
2013 жылғы 25 шілдедегі
№ 604 Жарлығымен
БЕКІТІЛГЕН

**Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін бұзушы әуе кемелеріне
қару мен жауынгерлік техниканы қолдану
ҚАҒИДАЛАРЫ**

1. Осы Қағидалар бейбіт уақытта Қазақстан Республикасының қауіпсіздігіне, оның аумағындағы адамдардың өмірі мен қауіпсіздігіне және оның стратегиялық объектілеріне қатер төнген жағдайларда, Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін бұзушы әуе кемелеріне (бұдан әрі – бұзушы әуе кемесі) қару мен жауынгерлік техниканы қолдану тәртібін реттейді.

2. Бұзушы әуе кемелеріне «Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану және авиация қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңы (бұдан әрі – Заң) 27-бабының 1-тармағында және «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 73-бабының 1-тармағында көзделген Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін пайдалану тәртібін бұзатын ұшақтар мен тікұшақтар, оның ішінде қашықтықтан (автоматты түрде) басқарылатын және басқарылмайтын ұшқышсыз ұшу аппараттары (құралдары), зымырандар, аэростаттар, әуе шарлары, зондылар және басқа да ұшу аппараттары жатады.

3. Қару мен жауынгерлік техниканы қолдануды Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Әуе қорғанысы күштерінің кезекші күштері мен құралдары, ал қажет болған кезде Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері басқа да түрлерінің күштері мен құралдары жүзеге асырады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Шекара қызметі Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын заңсыз кесіп өтуді тоқтату жөнінде шаралар қабылдау үшін Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасын күзету кезінде өздеріне қолжетімді аймақтағы ұшқышсыз ұшу аппараттарына немесе қашықтықтан (автоматты түрде) басқарылатын және басқарылмайтын өзге де әуе кемелеріне, экипажсыз және жолаушыларсыз ұшу аппараттарына (құралдарына) қару мен жауынгерлік техниканы қолданады.

4. Бұзушы әуе кемесін зақымдауға қару мен жауынгерлік техниканы қолдану туралы шешімді Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрі, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының бастығы немесе Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрі уәкілеттік берген лауазымды адамдар қабылдайды.

Шекара кеңістігінде келісілмеген ұшуларды жүзеге асыратын ұшқышсыз ұшу аппараттарына немесе қашықтықтан (автоматты түрде) басқарылатын экипажсыз және жолаушыларсыз өзге де ұшу құралдарына қатысты оларды зақымдауға қару мен жауынгерлік техниканы қолдану туралы шешімді шекара кеңістігінде немесе Қазақстан Республикасының аумақтық теңізінің аймағындағы теңіз учаскесінде шекара заставасының бастығы немесе оның орнында уақытша болатын адам (бөлімше, бекет бастығы, әскери немесе шекара кораблінің (кәтерінің) командирі, ұшақ немесе тікұшақ командирі, шекара нарядының жетекшісі, застава сакшысы, шекара заставасы, комендатура бойынша кезекші) қабылдайды және ол туралы жоғары тұрған басқару пунктіне дереу баяндайды.

5. Бұзушы әуе кемесі осы Қағидалардың 2-тармағында көзделген іс-әрекеттерді жасаған кезде әуе кеңістігін пайдалану тәртібін бұзуды тоқтату үшін әуе кемелеріне тосқауыл жасайтын экипаждар зақымдауға қару қолданар алдында бұл туралы белгіленген сигналдар беру арқылы бұзушы әуе кемесінің экипажына ескертеді. Бұзушы әуе кемесі әуе кеңістігін пайдалану тәртібін бұзуды тоқтату туралы қойылған талаптарға бағынудан бас тартқаннан кейін ескерту мақсатында оқ атылады.

Ескерту мақсатында оқ ату туралы шешімді: Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының бастығы, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының Орталық командалық пунктіне дереу баяндай отырып Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Әуе қорғанысы күштерінің бас қолбасшысы (Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Әуе қорғанысы күштері бас штабының бастығы), Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Әуе қорғанысы күштері бас командалық пунктінің жедел кезекшісі қабылдайды.

Бұдан әрі бағынбаған жағдайда бұзушы әуе кемесіне қатысты зақымдауға қару мен жауынгерлік техника қолданылады.

6. Бұзушы әуе кемесінде әуе кеңістігін пайдалану тәртібін бұзуға қатысы жоқ жолаушылар мен өзге де адамдардың болуы туралы нақты ақпарат болған кезде, егер осы бұзушы әуе кемесінің одан әрі ұшуы Қазақстан Республикасының қауіпсіздігіне, оның аумағындағы адамдардың өмірі мен қауіпсіздігіне және стратегиялық объектілеріне кәтер төндірмесе, Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері қаруды қолданудан тартынады.

Бұзушы әуе кемесі әуе қозғалысын басқару (қызмет көрсету) органдарының және әуе кемелеріне тосқауыл жасайтын экипаждардың қойған талаптарын орындамаған жағдайларда Заңның 28-бабының 4-тармағына сәйкес, егер осы бұзушы әуе кемесінің бұдан әрі ұшуы Қазақстан Республикасының қауіпсіздігіне, оның аумағындағы адамдардың өмірі мен қауіпсіздігіне және стратегиялық объектілеріне нақты кәтер төндірсе, Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері осы бұзушы әуе кемесіне қатысты оны зақымдауға қару мен жауынгерлік техниканы қолдануға дейінгі барлық шараларды қабылдайды.

Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік шекарасы туралы» Қазақстан Республикасының Заңы 73-бабының 2-тармағында көзделген жағдайларда, бұзушы әуе кемесін зақымдауға қару мен жауынгерлік техниканы ескертусіз қолданады.

Бұзушы әуе кемесі басқару пункттерінің және тосқауыл жасайтын әуе кемелерінің командаларын орындаған кезде қару мен жауынгерлік техниканы қолдану тоқтатылады.

Қолайсыз метеорологиялық немесе басқа да жағдайларда бұзушы әуе кемесінің мемлекеттік тиесілігін және түрін анықтау мүмкін болмаған жағдайда Қазақстан Республикасының аумағы шегінде тосқауыл жасайтын ұшақтар (тікұшақтар) бұзушы әуе кемесіне ілесіп ұшуды жүзеге асырады және радиолокациялық құралдармен оны танып-анықтау шаралары алынады.

Көрсетілген мән-жайлар болған ретте, егер осы бұзушы әуе кемесінің одан әрі ұшуы Қазақстан Республикасының қауіпсіздігіне, оның аумағындағы адамдардың өмірі мен қауіпсіздігіне және стратегиялық объектілеріне қатер төндірмесе, оларды зақымдауға қару мен жауынгерлік техника қолданылмайды.

7. Осы Қағидалардың 5-тармағында айқындалған тәртіппен бұзушы әуе кемесін зақымдауға қару мен жауынгерлік техниканы қолдану мүмкін болмаған жағдайда бұзушы әуе кемесін жоюды осы Қағидалардың 4-тармағында көрсетілген лауазымды адамдардың шешімі бойынша, бұзушы әуе кемесі зақымдау аймағында болатын Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің әуе шабуылына қарсы қорғаныс күштері мен құралдары немесе басқа да күштер мен құралдар жасайды.

8. Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің және Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті Шекара қызметінің қаруы мен жауынгерлік техникасы Қазақстан Республикасы аумағының үстінде Заңның 27-бабы 1-тармағының 1), 3), 4), 6), 7) тармақшаларында көзделген жағдайларда ұшқышсыз ұшу аппараттарын немесе қашықтықтан (автоматты түрде) басқарылатын және басқарылмайтын өзге де әуе кемелерін, экипажсыз және жолаушыларсыз ұшу аппараттарын (құралдарын) зақымдауға ескертусіз қолданылады.

9. Бұзушы әуе кемелеріне қару мен жауынгерлік техника қолданылған әрбір жағдай туралы Қазақстан Республикасының ұлттық қауіпсіздік және прокуратура органдары он екі сағат ішінде хабардар етіледі.

Шетелдік бұзушы әуе кемелері және мемлекеттік тиесілігі белгіленбеген бұзушы әуе кемелері туралы Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі хабардар етіледі.

10. Бұзушы әуе кемелерін анықтау және оларға қару қолдану мәселелері бойынша Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі мен Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Шекара қызметі жалпы және арнайы бөлінген байланыс құралдары мен арналары арқылы жедел өзара іс-қимыл жасауды ұйымдастырады.

Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитеті Шекара қызметінің бөлімшелері бұзушы әуе кемелерінің анықталғаны туралы алғашқы ақпаратты дереу барлық қолжетімді байланыс арналары арқылы, өзара іс-қимыл жасайтын Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Әуе қорғанысы күштерінің әуе шабуылына қарсы қорғаныс бөлімшелері мен бөлімдеріне және Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының Орталық командалық пунктіне береді.

11. Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігі және Қазақстан Республикасы Ұлттық қауіпсіздік комитетінің Шекара қызметі лауазымды адамдарының Қазақстан Республикасының әуе кеңістігін бұзушы әуе кемелеріне қару мен жауынгерлік техниканы қолдану жөніндегі іс-қимылының тәртібін мемлекеттік органдардың бірінші басшылары айқындайды.

Қазақстан Республикасының
Президенті
ЖАРЛЫҚ

Президент
Республики Казахстан
УКАЗ

Подлежит опубликованию
в республиканской печати

**Об утверждении Правил применения оружия и боевой техники по
воздушным судам-нарушителям воздушного пространства
Республики Казахстан**

В соответствии с пунктом 4 статьи 28 Закона Республики Казахстан от 15 июля 2010 года «Об использовании воздушного пространства Республики Казахстан и деятельности авиации» **ПОСТАНОВЛЯЮ:**

1. Утвердить прилагаемые Правила применения оружия и боевой техники по воздушным судам-нарушителям воздушного пространства Республики Казахстан.

2. Настоящий Указ вводится в действие по истечении десяти календарных дней после первого официального опубликования.

**Президент
Республики Казахстан**

Н.Назарбаев

Астана, Акорда, 25 июля 2013 года

№ 604

УТВЕРЖДЕНЫ
Указом Президента
Республики Казахстан
от 25 июля 2013 года
№ 604

ПРАВИЛА
применения оружия и боевой техники по воздушным судам-нарушителям
воздушного пространства Республики Казахстан

1. Настоящие Правила регулируют порядок применения оружия и боевой техники в мирное время по воздушным судам-нарушителям воздушного пространства Республики Казахстан (далее – воздушное судно-нарушитель) в случаях создания угрозы безопасности Республики Казахстан, жизни и безопасности людей на ее территории и ее стратегическим объектам.

2. К воздушным судам-нарушителям относятся самолеты и вертолеты, в том числе беспилотные летательные аппараты (средства), дистанционно (автоматически) управляемые и неуправляемые, ракеты, аэростаты, воздушные шары, зонды и другие летательные аппараты, совершающие нарушения порядка использования воздушного пространства Республики Казахстан, предусмотренные пунктом 1 статьи 27 Закона Республики Казахстан «Об использовании воздушного пространства Республики Казахстан и деятельности авиации» (далее – Закон) и пунктом 1 статьи 73 Закона Республики Казахстан «О Государственной границе Республики Казахстан».

3. Применение оружия и боевой техники осуществляется дежурными силами и средствами Сил воздушной обороны Вооруженных Сил Республики Казахстан, а при необходимости – силами и средствами других видов Вооруженных Сил Республики Казахстан.

Пограничная служба Комитета национальной безопасности Республики Казахстан применяет оружие и боевую технику по беспилотным летательным аппаратам или иным дистанционно (автоматически) управляемым и неуправляемым воздушным судам, летательным аппаратам (средствам) без экипажа и пассажиров в зоне их досягаемости при охране Государственной границы Республики Казахстан для принятия мер по прекращению незаконного пересечения Государственной границы Республики Казахстан.

4. Решение о применении оружия и боевой техники на поражение воздушного судна-нарушителя в Вооруженных Силах Республики Казахстан принимается Министром обороны Республики Казахстан, начальником Генерального штаба Вооруженных Сил Республики Казахстан или должностными лицами, уполномоченными Министром обороны Республики Казахстан.

Решение о применении оружия и боевой техники на поражение в отношении беспилотных летательных аппаратов или иных дистанционно (автоматически) управляемых летательных средств без экипажа и пассажиров, осуществляющих несогласованные полеты в пограничном пространстве, принимается начальником пограничной заставы или лицом, временно его замещающим (начальником отделения, поста, командиром военного или пограничного корабля (катера), командиром самолета или вертолета, старшим пограничного наряда, часовым заставы, дежурным по пограничной заставе, комендатом), в пограничном пространстве или на морском участке в зоне территориального моря Республики Казахстан и незамедлительно докладывается об этом на вышестоящий пункт управления.

5. При совершении воздушным судном-нарушителем действий, предусмотренных пунктом 2 настоящих Правил, экипажи перехватывающих воздушных судов для прекращения нарушения порядка использования воздушного пространства перед применением оружия на поражение предупреждают об этом экипаж воздушного судна-нарушителя подачей установленных сигналов. После отказа воздушного судна-нарушителя подчиниться требованиям о прекращении нарушения порядка использования воздушного пространства производятся предупредительные выстрелы.

Решение о производстве предупредительных выстрелов принимается: начальником Генерального штаба Вооруженных Сил Республики Казахстан, главнокомандующим Силами воздушной обороны Вооруженных Сил Республики Казахстан (начальником главного штаба Сил воздушной обороны Вооруженных Сил Республики Казахстан), оперативным дежурным главного командного пункта Сил воздушной обороны Вооруженных Сил Республики Казахстан с немедленным докладом на Центральный командный пункт Генерального штаба Вооруженных Сил Республики Казахстан.

В случае дальнейшего неподчинения в отношении воздушного судна-нарушителя оружие и боевая техника применяются на поражение.

6. При наличии достоверной информации, что на воздушном судне-нарушителе находятся пассажиры и иные лица, не причастные к нарушению порядка использования воздушного пространства, Вооруженные Силы Республики Казахстан воздерживаются от применения оружия, если дальнейший полет этого воздушного судна-нарушителя не создает угрозу безопасности Республики Казахстан, жизни и безопасности людей и стратегическим объектам на ее территории.

В случаях невыполнения воздушным судном-нарушителем требований органов управления (обслуживания) воздушным движением и экипажей перехватывающих воздушных судов в соответствии с пунктом 4 статьи 28 Закона, если дальнейший полет этого воздушного судна-нарушителя создает явную угрозу безопасности Республики Казахстан, жизни и безопасности людей и стратегическим объектам на ее территории, Вооруженные Силы Республики Казахстан по данному воздушному судну-нарушителю принимают все меры, вплоть до применения оружия и боевой техники на поражение.

Вооруженные Силы Республики Казахстан применяют оружие и боевую технику по воздушному судну-нарушителю на поражение без предупреждения в случаях, предусмотренных пунктом 2 статьи 73 Закона Республики Казахстан «О Государственной границе Республики Казахстан».

Применение оружия и боевой техники прекращается при выполнении воздушным судном-нарушителем команд пунктов управления и перехватывающих воздушных судов.

В случае, когда из-за неблагоприятных метеорологических или других условий установить государственную принадлежность и тип воздушного судна-нарушителя не представляется возможным, осуществляется сопровождение воздушного судна-нарушителя перехватывающими самолетами (вертолетами) и радиолокационными средствами принимаются меры для его опознавания в пределах территории Республики Казахстан.

При наличии указанных обстоятельств оружие и боевая техника на поражение не применяются, если дальнейший полет этого воздушного судна-нарушителя не создает угрозу безопасности Республики Казахстан, жизни и безопасности людей и стратегическим объектам на ее территории.

7. В случае невозможности применения оружия и боевой техники на поражение воздушного судна-нарушителя в порядке, определенном пунктом 5 настоящих Правил, уничтожение воздушного судна-нарушителя производится силами и средствами противовоздушной обороны или другими силами и средствами Вооруженных Сил Республики Казахстан, в зоне поражения которых находится воздушное судно-нарушитель, по решению должностных лиц, указанных в пункте 4 настоящих Правил.

8. Оружие и боевая техника Вооруженных Сил Республики Казахстан и Пограничной службы Комитета национальной безопасности Республики Казахстан над территорией Республики Казахстан применяются на поражение без предупреждения по беспилотным летательным аппаратам или иным дистанционно (автоматически) управляемым и неуправляемым воздушным судам, летательным аппаратам (средствам) без экипажа и пассажиров в случаях, предусмотренных подпунктами 1), 3), 4), 6), 7) пункта 1 статьи 27 Закона.

9. О каждом случае применения оружия и боевой техники по воздушным судам-нарушителям информируются в течение двенадцати часов органы национальной безопасности и прокуратуры Республики Казахстан.

Об иностранных воздушных судах-нарушителях и воздушных судах-нарушителях неустановленной государственной принадлежности информируется Министерство иностранных дел Республики Казахстан.

10. По вопросам обнаружения воздушных судов-нарушителей и применения по ним оружия Министерство обороны Республики Казахстан и Пограничная служба Комитета национальной безопасности Республики Казахстан организуют оперативное взаимодействие по общим и специально выделенным средствам и каналам связи.

Первичная информация об обнаружении воздушных судов-нарушителей подразделениями Пограничной службы Комитета национальной безопасности Республики Казахстан незамедлительно передается взаимодействующим подразделениям и частям противовоздушной обороны Сил воздушной обороны Вооруженных Сил Республики Казахстан и на Центральный командный пункт Генерального штаба Вооруженных Сил Республики Казахстан по всем доступным каналам связи.

11. Порядок действий должностных лиц Министерства обороны Республики Казахстан и Пограничной службы Комитета национальной безопасности Республики Казахстан по применению оружия и боевой техники по воздушным судам-нарушителям воздушного пространства Республики Казахстан определяется первыми руководителями государственных органов.
